

प्रवेशः – गृहपाठः २ उत्तराणि
Pravesha – Homework 2 Solution

I Write and read aloud all the Consonants in Samskritam in order.

क् ख् ग् घ् ङ्
च् छ् ज् झ् ञ्
ट् ठ् ड् ढ् ण्
त् थ् द् ध् न्
प् फ् ब् भ् म्
य् र् ल् व्
श् ष् स् ह्

II Fill in the blanks.

- 1) Consonants in Samskritam are called व्यञ्जनानि
- 2) Total number of Consonants in Sanskrit = 33
- 3) Consonants that have their own वर्गः/Class are called वर्गीय-व्यञ्जनानि and they are 25 in number.
- 4) Consonants that do not have their own वर्गः/Class are called अवर्गीय-व्यञ्जनानि and they are 8 in number.
- 5) Hard Consonants are called कर्कश-व्यञ्जनानि

- 6) Soft Consonants are called मृदु-व्यञ्जनानि
7) Nasal Consonants are called अनुनासिकाः
8) Consonants that require an additional stress (प्राणः) are called महाप्राणाः

III Match the following.

1) ख्	मृदु-व्यञ्जनम्	(5)
2) ज्	कर्कश-व्यञ्जनम्	(1)
3) य्	अनुनासिक-व्यञ्जनम्	(2)
4) ध्	अवर्गीय-व्यञ्जनम्	(3)
5) ब्	महाप्राण-व्यञ्जनम्	(4)

IV State whether the following Consonants (व्यञ्जनानि) are Soft Consonants (मृदु-व्यञ्जनम्) or Hard Consonants (कर्कश-व्यञ्जनम्).

1) र्	मृदु-व्यञ्जनम्
2) छ्	कर्कश-व्यञ्जनम्
3) श्	कर्कश-व्यञ्जनम्
4) ङ्	मृदु-व्यञ्जनम्
5) ह्	मृदु-व्यञ्जनम्

V Match with the origin of pronunciation.

1) ट्	कण्ठः	(2)
2) ग्	तालु	(5)
3) फ्	मूर्धा	(1)
4) ध्	दन्ताः	(4)
5) झ्	ओष्ठौ	(3)

VI State True or False.

- 1) घ् is a अल्पप्राण-व्यञ्जनम् । **False**
- 2) न् belongs to त-वर्गः । **True**
- 3) Cerebrals have तालु as the origin of pronunciation.
False
- 4) थ् is a कर्कश-व्यञ्जनम् । **True**
- 5) Six अक्षराणि have नासिका (Nose) as the origin of pronunciation. **True**

VII Write the appropriate Consonant.

1) क-वर्गः, कर्कशः, अल्पप्राणः	क्
2) च-वर्गः, मृदुः, महाप्राणः	च्
3) ट-वर्गः, अनुनासिकः	ण्
4) त-वर्गः, मृदुः, अल्पप्राणः	ट्
5) प-वर्गः, कर्कशः, महाप्राणः	प्

VIII Pick the appropriate option.

1) अः	विसर्गः / अनुस्वारः
2) लृ	ह्रस्वः / दीर्घः
3) अं	विसर्गः / अनुस्वारः
4) श्	वर्गीय-व्यञ्जनम् / कर्कश-व्यञ्जनम्
5) य्	अल्पप्राण-व्यञ्जनम् / महाप्राण-व्यञ्जनम्
6) ज्	अनुस्वारः / अनुनासिक-व्यञ्जनम्
7) भ्	कर्कश-व्यञ्जनम् / मृदु-व्यञ्जनम्
8) त्	वर्गीय-व्यञ्जनम् / मृदु-व्यञ्जनम्
9) ढ्	अल्पप्राण- व्यञ्जनम् / महाप्राण-व्यञ्जनम्
10) ह्	वर्गीय-व्यञ्जनम् / अवर्गीय-व्यञ्जनम्